

The Jean Hailes *Foundation* for women's health

Hormon Tedavisi

Hormon tedavisi nedir?

Hormon tedavisi (HT) ya da hormon yenileme tedavisi (HRT), östrojen ve progesteron kadınlık hormonlarının ve bazen de testosteron erkeklik hormonunun bileşiminden oluşan bir tedavi uygulamasıdır.

Bu tedavi, menopoz döneminde özellikle östrojen olmak üzere, hormonların düzeylerinin düşmesi ile ilgili olarak görülen sıcak basmaları, dölyolu kuruluğu, kontrol edilemeyen stres, uyuyamama ve ani ruhsal değişimler gibi belirtilerin etkilerini hafifletmek amacıyla uygulanır. HT ayrıca, diğer tedavilere uyum sağlayamayan osteoporozlu kadınlarda oluşabilecek kemik kırılmalarını da önleyebilir.

Östrojen, rahmi ameliyatla alınmış kadınlara tek başına verilmektedir. Rahmi alınmamış kadınlara östrojenin tek başına verilmesi, rahim zarı hücrelerinde aşırı uyarma oluşturması nedeniyle, endometriyum kanser riskinin artmasına neden olur. Sözkonusu risk, östrojenle birlikte 'progesteron' verilerek azaltılır. progesteron, 'progestin' ya da 'progesteron' olarak bilinir ve tablet veya yakı (patch) olarak uygulanır.

Östrojen, tablet, yakı, jöle, implantasyon, enjeksiyon, krem ya da fitil (supozitivar) olarak verilebilir. İlacın uygulanmasında dozun düzenlenmesi ve yöntemler bireyin gereksinimlerine göre değişiklik gösterir ve en uygun yöntem ve doz saptanana kadar değişik uygulamalar gerekebilir. Bu konuda doktorunuzun tavsiye ve denetimine başvurun.

HT'nin yan etkileri nelerdir?

Bazı kadınlarda görülen yan etkiler aşağıda açıklanmaktadır.

- mide bulantısı
- karında şişlik duygusu
- memelerde büyüme ve rahatsızlık
- adetler arasında kanama
- kilo alma
- kan pıhtılaşmasında artış riski
- kalp hastalığı ve felç riskinde hafif artış (menopoz öncesi ve sonrası dönemde bulunan kadınlarda).

'Kısa süreli' HT ve 'uzun süreli' HT'nin anlamı nedir?

HT'nin bir ile beş yıl arası uygulanması kısa süreli HT olarak tanımlanır. Beş yıl ve daha uzun süreyle uygulanması ise, uzun süreli HT olarak tanımlanır. Kadınların çoğunda, menopozla ilgili belirtilerin beş yıl içinde yok olması nedeniyle, genellikle kısa vadeli HT uygulamasına gerek duyulur.

The Jean Hailes Foundation for Women's Health

Education Unit
PO Box 1108, Clayton South,
Victoria, Australia 3169
173 Carinish Road, Clayton,
Victoria, Australia 3168

tel (03) 9562 6771
toll-free 1800 151 441
fax (03) 9548 9120
email education@jeanhailes.org.au
web www.jeanhailes.org.au

ACN 092 915 618

Hormon Tedavisi

HT uygulaması süresince meme kanseri olma riskim artar mı?

Uzun süreli HT uygulamasının meme kanseri riskini artırıp artırmadığı konusunda yapılan bazı çalışmalarda, sözkonusu riskte az miktarda artış saptanmış ve diğer araştırmanın sonuçlarında ise hiç artış görülmemiş bulunmaktadır. Her kadın riskleri, yararları, gereksinimleri ve kaygıları konusunda doktoruyla görüşerek bilgi edindikten sonra HT konusunda bireysel kararını vermelidir.

Memelerinizi düzenli olarak kontrol edip her iki yılda bir Pap testi yaptırmak üzere aile hekiminize gidin. 50 yaşın üstünde bulunmanız durumunda, her iki yılda bir memogram çekilmesini sağlayın (bu hizmet BreastScreen (Göğüs Tarama) tarafından ücretsiz olarak sağlanmaktadır – telefon numarası: 132 050).

HT ne zaman tavsiye olunmaz?

Genellikle bir kadınla ilgili olarak aşağıda belirtilen durumlarda:

- geçmişinde meme kanseri bulunması
- endometriyum kanseri
- nedeni açıklanamayan vajinal (dölyolu) kanama
- pıhtılaşmada düzensizlik
- geçmişte damarlarda kan pıhtılaşması
- geçmişte ya da kalp, felç ve şeker hastalığı risk olasılığı yüksek olan kadınlar.

Bununla beraber, yukarıda belirtilenlerden birinin bulunması durumunda, risk ve yararların iyi değerlendirilebilmesi kaydıyla, HT bazı kadınlar için yararlı olabilir. Karaciğer hastalığı, migren nedeniyle baş ağrıları, sara, şeker hastalığı, safrakesesi hastalığı, fibrom, endometriyum ve yüksek tansiyonu olan tüm kadınların, HT verilmeden önce özel olarak incelemelerden geçirelmesi gerekir.

Doktoruma ne sormalıyım?

HT uygulamasına başlamadan önce, seçenekleriniz, riskleriniz ve yararlarınız konusunda doktorunuzla görüşün. Size HT uygulanmaya başlandıktan birkaç ay sonra, durumunuzun izlenmesi amacıyla doktora gitmeniz gereklidir ve daha sonrada düzenli olarak yıllık kontroller yapılmalıdır.

Testosteron tedavisinden kim yararlanabilir?

Yorgunluk duygusunun yanısıra Libido (cinsel istek) kaybı içinde bulunan kadınlar, bu belirtilerin psikososyal ve/veya ilişki etmenlerine bağlı olmaması kaydıyla, testosteron tedavisinden yararlanabilir. Ayrıca menopoza erken girmiş ya da yumurtalıklarının alınma ameliyatını izleyen dönemde genç kadınlara HT ile birlikte testosteron tedavisi de düşünülebilir.

Testosteron, implantasyon ve enjeksiyon yöntemiyle ya da krem olarak uygulanır ve genellikle kısa bir süre için verilir. Tek olarak ya da östrojen ve progestogen ile birlikte uygulanabilir. Ancak henüz, kadınlar için hiçbir testosteron tedavisi Therapeutic Goods Administration (TGA) tarafından onaylanmış bulunmamaktadır.

Daha ayrıntılı bilgi nereden sağlayabilirim?

www.jeanhailes.org.au
www.healthinsite.gov.au – HealthInsite
(02) 6289 8488